

ÖZET

PAMUKTA TÜRLER ARASI VE TÜRLER İÇİ MELEZ POPULASYONLARIN F₂ ve F₃ GENERASYONLARINDA VERİM, VERİM KOMPONENTLERİ VE LİF KALİTE ÖZELLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Burcu DEMİROK

Tarla Bitkileri Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Hüseyin BAŞAL

2012, 85 sayfa

Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Araştırma ve Uygulama Çiftliğinde 2009 ve 2010 yıllarında yürütülen bu araştırma ana ebeveyn olarak seçilen Aşkabat 100, Aydın 110, Sealand 542 (*G. barbadanse* L.), GW Teks ve TAM94L-25 (*G. hirsutum* L.) genotipler ile baba ebeveyn olarak seçilen Carmen, Şahin 2000 ve SG 125 (*G. hirsutum* L.) genotiplerinin line tester yöntemine uygun olarak 2006 yılında melezlemesi ile başlamıştır. Tek koza yöntemine uygun olarak oluşturulan F₂ ve F₃ generasyonları sırasıyla, 2009 ve 2010 yıllarında, ebeveynler ve 15 melez kombinasyonuna ait tohumlar 1 sıra 6 m uzunluğunda ve 4 tekerrürlü tesadüf blokları deneme desenine uygun olarak ekilmiştir. Melez kombinasyonların F₂ ve F₃ generasyonlarındaki verim, verim komponentleri ve lif kalite özellikleri karşılaştırılmıştır. Melez populasyonların F₂ ve F₃ generasyonlarındaki verim ve lif kalite özellikleri birlikte değerlendirildiğinde, Aşkabat 100 x SG 125, Aydın 110 x SG 125, TAM94L-25 x Carmen ve TAM94L-25 x SG 125 melezlerinde uygulanacak tek bitki seleksiyonu ile kabul edilebilir verim potansiyeli ve iyileştirilmiş lif uzunluğuna sahip pamuk hatların geliştirilebileceği sonucuna varılmıştır. Bu çalışma aynı zamanda seleksiyon yapılacak melez populasyonların belirlenmesinde ebeveynlerin genel uyuma yeteneği etkilerinin tek başına yeterli olmadığı, türler arası melez populasyonlarında melezlerin F₁, F₂ ve F₃, türler içi melez populasyonlarında ise melezlerin F₁ ve F₂ generasyon ortalamalarının dikkate alınmasının daha yararlı olabileceğini ortaya koymuştur.

Anahtar Sözcükler: Pamuk, türler içi ve türler arası melez populasyonları, verim, lif kalitesi